

Driftsbygning

Vilkår

Gjelder fra 01.01.2024

Innholdsfortegnelse

SIKKERHETSFORSKRIFTER.....	3	8.9 EGENANDEL ANSVAR	12
1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR..	3	8.10 MELDING/BEHANDLING AV KRAV	12
2 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER	3	9 RETTSHJELP.....	14
3 HVA SOM ER FORSIKRET	3	9.1 HVA FORSIKRINGEN DEKKER.....	14
4 HVILKE SKADER, TAP OG UTGIFTER SOM DEKKES.....	3	9.2 UTGIFTER TIL RETTSBEHANDLING	14
5 SKADER SOM IKKE DEKKES.....	3	9.3 HVILKE DOMSTOLER TVISTEN MÅ HØRE INN UNDER.....	14
6 ERSTATNINGSREGLER	4	9.4 FORSIKRINGSSUM OG EGENANDEL	14
6.1 SKADEMELDING.....	4	9.5 FORSIKRINGEN DEKKER IKKE.....	15
6.2 HVORDAN SKADEN FASTSETTES	4	9.6 BEHANDLING AV RETTSHJELPSSAKER	16
6.3 PANTHAVER OG KONKURSBO.....	5	10 NATURSKADE	16
6.4 FORSIKRINGSVERDI.....	5	10.1 HVA REGNES SOM NATURSKADE	16
6.5 MEKANISERING	6	10.2 SPESIELLE BESTEMMELSER OM NATURSKADE.....	16
6.6 OFFENTLIGE PÅBUD	6	10.3 SKADEOPPGJØR.....	17
6.7 ERSTATNINGSBEREGNING/-UTBETALING	7	10.4 EGENANDEL	17
7 EGENANDEL.....	8	11 BYGGEFORSIKRING	17
8 ANSVAR	9	11.1 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER.....	17
8.1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR	9	11.2 HVA SOM ER FORSIKRET.....	17
8.2 FORSIKRET VIRKSOMHET	9	11.3 HVILKE TAP, SKADER OG UTGIFTER SOM DEKKES	17
8.3 NÅR FORSIKRINGEN GJELDER.....	9	11.4 SKADER SOM IKKE DEKKES.....	17
8.4 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER.....	9		
8.5 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER	9		
8.6 DEFINISJONER.....	10		
8.7 UNNTAK FRA DEKNINGEN	10		
8.8 FORSIKRINGSSUM OG SERIESKADE.....	12		

DRIFTSBYGNING

Sikkerhetsforskrifter

Forsikringsforetaket er helt eller delvis uten ansvar dersom en sikkerhetsforskrift er overtrådt. Hvilke sikkerhetsforskrifter som er avtalt, fremgår av forsikringsbevisets del 2.

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for

1. forsikringstaker
2. andre som har tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i eiendommen

2 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder:

1. på forsikringssted som angitt i forsikringsbeviset
2. i Norden med inntil 1 million kr, for ting som er midlertidig borte fra forsikringsstedet
3. i Norden for ansvar og rettshjelp

3 Hva som er forsikret

1. Bygning angitt i forsikringsbeviset.
2. Fastmontert mekanisering, utstyr og innredning, som for eksempel husdyrinnredning, fôringsmaskiner, gjødselanlegg, høytørke, korntørke, melkeanlegg, VVS-anlegg, med sum angitt i forsikringsbevis.

I tillegg omfattes:

3. utvendige ledninger med fast tilknyttet utstyr som fører elektrisitet, signaler, gass, eller væske til eller fra bygning, frem til tilknytningspunkt til offentlig ledning, spredelledning, egen brønn eller reservoar. Som tilknyttet utstyr regnes også frittstående drivstofftank. Brønn, borehull, drensledning med avløp omfattes ikke.
4. utvendig gjødseloppsamlingsanlegg

og frittstående silo angitt i forsikringsbeviset, og som ikke er registrert som egen bygning,

4 Hvilke skader, tap og utgifter som dekkes

1. Skader som inntreffer plutselig og uforutsett, med unntak av skader nevnt i 5.
2. Naturskade, se kap. 10.

Etter en erstatningsmessig skade dekkes også:

3. utgifter til riving, rydding, lagring, bortkjøring og destruksjon av verdiløse rester. Utgiftene må være påløpt innen 12 måneder fra skadedagen. Ved førsterisikoforsikring er samlet erstatning begrenset til 10 % av bygningens forsikringssum.
4. påløpte ekstrautgifter på grunn av prisstigning i normal reparasjons-/ gjenoppføringsperiode, se pkt. 6.7.6.
5. husleietap i normal gjenoppførings-/ reparasjonsperiode, når de forsikrede lokaler skades så mye at de helt eller delvis ikke kan benyttes, se pkt. 6.7.4.
6. merutgifter på grunn av offentlig påbud med inntil kr 150.000 med mindre annen sum fremgår av forsikringsbeviset. Se pkt. 6.6.

5 Skader som ikke dekkes

Forsikringsforetaket dekker ikke:

1. utgifter til vedlikehold og forbedringer
2. skade som følge av korrosjon, oksidasjon, slitasje som er en naturlig følge av bruk eller annen gradvis forringelse.
3. svimerker og gnistskader som ikke skyldes brann
4. skade som alene består av flekker, svinnsprekker, riper og avskallinger
5. skade som skyldes søl, dusjing eller

- kondens
6. punktering av isolerglass
  7. skade på våtrom/sanitærrom når skaden skyldes at våtrommet/sanitærrømmet ikke er vanntett, uansett årsak til utettheten
Med våtrom/sanitærrom menes bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets bjelkelag og stenderverk.
  8. skade som skyldes sopp, råte, virus, heksesot, bakterier og andre mikroorganismer, insekter, gnagere eller kjæledyr
  9. skade på drensledning
  10. skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende drenering eller vanninntrenging gjennom utett bygning. Likevel dekkes skade som følge av plutselig vanninntrenging i bygning fra terrenget eller grunnen, når det fører til vannspeil over laveste gulv.
  11. skade som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering
  12. skade på komponent som har material-/dimensjonerings- eller konstruksjonsfeil eller som er feil montert/utført
  13. skade ved snøtyngde, takras eller sammenrasning av bygning, og som er forårsaket av elde og/eller svak konstruksjon
  14. utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi, selv om skaden ikke hadde inntruffet
  15. merutgifter som skyldes at bygningen gjenoppføres større, på annen måte eller til annet formål enn den skadde bygningen
  16. skade som bare består i funksjonsfeil uten at dette skyldes fysisk skade på tingen
  17. skade på mekanisering/maskiner, jf. pkt.3.2, som ikke skyldes ytre årsaker.
  18. skade som følge av virus, hacking, trojanske hester og annen uautorisert datainntrengning

6 Erstatningsregler

Når skaden har oppstått

Ved skade skal sikrede snarest melde fra til forsikringsforetaket.

Følgende skader skal i tillegg meldes politiet:

- Brann
- Innbrudd
- Tyveri
- Hærverk
- Ran

Forsikringsforetaket kan kreve at også andre skader meldes politiet.

Rett til erstatning faller bort dersom kravet ikke er meldt til forsikringsforetaket innen et år etter at sikrede fikk kunnskap om grunnlaget for erstatningskravet.

6.1 Skademelding

Skade meldes på

www.landkreditt.no/forsikring

eller kontakt oss på telefon 23 00 08 00

6.2 Hvordan skaden fastsettes

Forsikringsavtalelovens § 6-1 gjelder ikke. I stedet gjelder:

Skaden fastsettes til hva det ville ha kostet forsikringsforetaket å:

- reparere/utbedre skaden til samme eller vesentlig samme stand som før skaden, eller
- gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende ting, eller gjenoppføre tilsvarende bygning.

Forsikringsforetaket bestemmer hvilket av disse alternativene som skal benyttes og hvilken reparatør/leverandør som velges.

Skadens økonomiske størrelse fastsettes ved

- takst, eller
- skjønn, dersom en av partene krever det. Se generelle vilkår pkt. 14.

Forsikringsforetaket avgjør om erstatningen fastsettes ved kontantoppgjør, reparasjon, gjenoppføring eller ved at forsikringsforetaket gjenanskaffer tilsvarende eller i det vesentlig tilsvarende ting eller bygning.

Forsikringsforetaket har rett til å bestemme hvilken leverandør som skal benyttes ved gjenoppføring eller reparasjoner. Erstatningen utbetales i takt med reparasjon/gjenoppføring.

6.3 Panthaver og konkursbo

Forsikringsforetakets ansvar begrenses til det laveste av nedgangen i tingens markedsverdi som følge av skaden, eller vedkommende sin økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthaver betyr tingen i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet.

Ved konkurs gjelder samme, uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden skjedde.

Dersom forsikringsforetaket er ansvarlig ovenfor panthaver, men ikke ovenfor eier, inntreer forsikringsforetaket i panthavers rett når forsikringsforetaket betaler erstatning til panthaver.

6.4 Forsikringsverdi

6.4.1 Generelle bestemmelser

Forsikringsverdien settes til hva det ville ha kostet å bygge tilsvarende - eller i det vesentlig tilsvarende - bygning/bygningsdel. Byggekostnadene beregnes etter prisene på skadedagen (gjenoppføringsprisen).

Forsikringsforetaket erstatter netto påløpte offentlige avgifter ved utbetaling av skaden.

Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med i fastsettelsen av forsikringsverdien, med mindre det fremgår av forsikringsbeviset.

6.4.2 Forsikringsformer

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for det som det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende eller i det vesentlig tilsvarende bygning på skadestedet (gjenoppføringsprisen)

Bygningsendring som innvirker på gjenoppføringsprisen, omfattes av forsikringen og skal meldes til forsikringsforetaket. Er melding ikke gitt (underforsikring), erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringsprisen før og etter endringen.

Førsterisikoforsikret bygning

Forsikringssum fastsettes av forsikringstaker. Skade erstattes inntil den valgte forsikringssummen, selv om forsikringsverdien er høyere.

Maksimal erstatning er gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden.

6.4.3 Reparasjon/gjenoppføring bygning

Reparasjon/gjenoppføring skal være avsluttet innen 5 år etter at skaden inntraff. Fristen kan forlenges dersom inngrep fra offentlig myndighet forsinkes eller hindrer byggearbeidet.

Som repareres/gjenoppføres innen 5 år til samme formål i Norge

Det gjøres fradrag for eventuell verdiforringelse før skaden på grunnlag av bygningens/bygningsdelens/komponentens:

- Brukstid i forhold til forventet levetid
- Tekniske tilstand

Fradragnet gjøres kun for den delen av verdiforringelsen som overstiger 40%.

Som repareres/gjenoppføres innen 5 år til annet formål i Norge

Det gjøres fradrag for eventuell verdiforringelse før skaden på grunnlag av bygningens/bygningsdelens/komponentens

- Brukstid i forhold til forventet levetid
- Tekniske tilstand

Erstatningen settes ikke høyere enn nedgangen i bygningens omsetningsverdi.

Som ikke repareres/gjenoppføres innen 5 år

Det gjøres fradrag for eventuell verdiforringelse før skaden på grunnlag av bygningens/bygningsdelens/komponentens

- Brukstid i forhold til forventet levetid
- Tekniske tilstand

Erstatningen settes ikke høyere enn nedgangen i bygningens omsetningsverdi.

6.4.4 Bygning/bygningsdel som står for riving eller som er kondemnabel/uten teknisk verdi

Forsikringsverdien er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/bruk. Det gjøres fradrag for rivingsutgifter som ville ha påløpt uavhengig av skaden.

6.5 Mekanisering

6.5.1 Erstatningsgrunnlag

Erstatningen for mekanisering, jf. pkt. 3.2, beregnes på grunnlag av kostnader til gjenanskaffelse eller reparasjon til samme -

eller i det vesentlige samme - stand som før skaden inntraff. Prisene på skadedagen legges til grunn.

For ting som ikke lenger er i bruk, settes erstatningsgrunnlaget ikke høyere enn omsetningsverdien før skaden inntraff.

6.5.2 Fradragsregler

Ting som repareres/gjenanskaffes innen 5 år

Når tingens alder utgjør mindre enn eller lik 30 % av tingens totale sannsynlige brukstid, regnes ikke fradrag i erstatningen.

Når tingens alder utgjør mer enn 30 % av tingens totale sannsynlige brukstid, beregnes erstatningen etter følgende formel:

$$E = (A / B) \times 1,4 \times C$$

A = Sannsynlig gjenstående brukstid

B = Total sannsynlig brukstid

C = Gjenanskaffelsespris

E = Erstatning

Ved skade på del av ting, legges den skadde dels alder og totale sannsynlige brukstid til grunn.

Ting som ikke repareres/gjenanskaffes innen 5 år.

For ting som uansett årsak ikke er reparert eller gjenanskaffet innen 5 år etter skaden, fastsettes erstatningsgrunnlaget til nedgangen i omsetningsverdi som følge av skaden.

6.6 Offentlige påbud

Dekningen gjelder ved gjenoppføring på:

- samme byggetomt
- annet sted når gjenoppføring på samme byggetomt ikke kan skje på grunn av lovhjemlet inngrep

Ved skade som er dekket av forsikringen, erstatter forsikringsforetaket nødvendige

merutgifter påført som følge av påbud om bygningens utførelse gitt fra offentlig myndighet med hjemmel i lov eller forskrift.

Dette gjelder utgifter

- til reparasjon/gjenoppføring av bygning. Merutgifter skal gjelde den skadde del av bygningen, med mindre påbudet også omfatter uskadde deler av bygningen, jf. Plan- og bygningsloven § 31-5.
- Merutgifter settes til differansen mellom verdien av den forsikrede bygning og verdien av tilsvarende bygning utført i samsvar med påbud
- til grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning.
- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført. Dersom den gjenoppførte bygning er større enn den skadede bygning, beregnes merutgiftene etter forholdet mellom gulvareal i skadet bygning og gulvareal i gjenoppført bygning.

Med merutgifter menes den andel av utgifter som dokumentert ikke kan dekkes av offentlig myndighet. Erstatningen på bygning med førsterisiko er begrenset til 10% av forsikringssum, med mindre annen sum fremgår av forsikringsbeviset.

Forsikringsforetaket kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i offentlige lover og forskrifter. Forsikringsforetaket kan kreve at påbudet påklages eller selv påklage det.

Forsikringen dekker ikke:

- utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi, selv om skaden ikke hadde inntruffet
- merutgifter som skyldes at bygningen gjenoppføres større, på annen måte eller til annet formål enn den skadde bygningen

Utbedringen/gjenoppføringen må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen. Erstatningen forfaller først til utbetaling når skaden er utbedret.

6.7 Erstatningsberegning/-utbetaling

6.7.1 Erstatningsberegning

Tilbygg eller annen forandring som innvirker på forsikringsverdien er omfattet av forsikringen, men må være avtalt med forsikringsforetaket og fremgå av forsikringsbeviset.

Er det ikke avtalt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom bygningens forsikringsverdi på skadedagen slik den ville ha vært uten og slik den er med forandringen (underforsikring), jf. forsikringsavtaleloven § 4-7.

Førsterisiko

Skaden erstattes inntil forsikringssummen selv om forsikringsverdien, jf. pkt. 6.4 og 6.5 er større.

6.7.2 Kontanterstatning

Forsikringsforetaket bestemmer om erstatning skal utbetales kontant. Kontanterstatning vil være lik det beløp forsikringsforetaket skulle ha betalt for skaden jf. pkt. 6.4 og 6.5.

Dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger er betalt, erstattes arbeidspenger med 75 % i forhold til normalpriser.

6.7.3 Utbedring styrt av forsikringsforetaket

Forsikringsforetaket har rett til å administrere utbedringen/gjenoppføringen.

6.7.4 Husleietap og nedgang i husleieinntekter

Tapet regnes fra skadedag til reparasjon/gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd.

Husleietap beregnes på grunnlag av:

- leieinntekten for utleide lokaler med tilhørende fastmontert utstyr.
- gjeldende markedspris, der lokaler benyttes til eget bruk.

Erstatningen beregnes ut fra sannsynliggjort brukstid/utleietid.

Det gjøres fradrag for innsparte utgifter til bygningen/mekanisering og for opptjente renter av bygningserstatningen.

Økning av tapet ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring, tas ikke med.

For utleide bygninger, der dokumenterte årlige leieinntekter overstiger kr 50.000, gjelder i tillegg følgende:

- gjenoppføring eller reparasjon må finne sted
- erstatning for dokumentert husleietap er begrenset til sum angitt i forsikringsbeviset. Dersom ikke annet er angitt i forsikringsbeviset, er erstatning begrenset til kr 50.000 pr år.

6.7.5 Utbetaling

Erstatning utbetales i takt med utbedring/reparasjon.

Utbetaling er betinget av samtykke fra innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterrett eller annen tinglyst sikkerhetsrett:

- for bygning som gjenoppføres på annet sted eller til annet formål
- ved kontanterstatning

Merverdiavgift betales når det kan dokumenteres at dette er påløpt.

6.7.6 Prisstigning etter skade

Etter erstatningsmessig skade dekkes også påløpte ekstrautgifter på grunn av prisstigning i normal reparasjons-/gjenoppføringsperiode, maksimalt 24 måneder.

Prisstigning beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig prisindeks i reparasjons-/gjenoppbygningsperioden.

Erstatningen fastsettes og forfaller først til betaling når skaden er utbedret eller senest 24 måneder etter skadedagen.

Forsikringen omfatter ikke økede utgifter ved prisstigning som påløper på grunn av andre forhold enn skaden.

6.7.7 Identifikasjon mellom sikrede og sikredes ektefelle/samboer

Erstatningen kan reduseres eller falle bort dersom skaden skyldes handling eller unnlattelse fra sikrede eller sikredes ektefelle/samboers side jf. forsikringsavtaleloven § 4-11.

7 Egenandel

Fra erstatningsoppgjøret trekkes den egenandel som er angitt i forsikringsbeviset, dersom ikke annet er nevnt i punktet om spesielle egenandeler.

For tingskade reduseres egenandel med kr 5.000 i privat sammenheng og kr 10.000 i næringsssammenheng, ved tyveri når enten godkjent innbruddsalarm eller brannalarmanlegg som varsler alarmsentral/vaktselskap eller nabo via telefon etter fast avtale, var i bruk på skadetidspunktet.

Egenandelen skal fratrekkes før eventuelle øvrige erstatningsreduksjoner som har hjemmel i vilkår eller lov.

Spesielle egenandeler

Ved brudd på innvendig rørledning eldre enn 35 år, økes avtalt egenandel med kr 15.000 fra og med skade nummer to. Dette gjelder både for rør- og følgeskaden.

Dersom det er installert vannstoppventil som sikrer rørsystemet i hele bygningen, trekkes kun avtalt egenandel. Ferdigattest for installeringen skal foreligge.

I følgende tilfeller trekkes aldersfradrag i stedet for egenandel, når aldersfradraget overstiger egenandelen:

- ved bruddskader på utvendige rørledninger, tanker kummer og bunnledninger under bygning med tilknyttet utstyr av annet materiale enn plast eller glassfiber, gjøres fradrag med 5% for hvert år objektet er eldre enn 20 år
- ved kortslutning eller annet elektrisk fenomen eller bruddskade som alene rammer fyringskjel, gjøres fradrag med 5% for hvert år objektet er eldre enn 5 år, maksimalt fradrag er 80%
- ved kortslutning eller annet elektrisk fenomen som alene rammer varmekabler, gjøres fradrag med 10% for hvert år objektet er eldre enn 15 år, maksimalt 80%

Ved skade på del av ting, legges den skadde delens alder til grunn for erstatningen. Ved ulik alder på skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn for erstatningen. Aldersfradraget gjøres i de samlede utgiftene.

8 Ansvar

Sikkerhetsforskrifter

Forsikringsforetaket er helt eller delvis uten ansvar dersom en sikkerhetsforskrift er overtrådt. Hvilke sikkerhetsforskrifter som er avtalt, fremgår av forsikringsbevisets del 2.

8.1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder til fordel for:

- forsikringstaker
- ektefelle/samboer med felles adresse i Folkeregisteret.

8.2 Forsikret virksomhet

Forsikringen gjelder for den landbruksvirksomhet som er angitt i forsikringsbeviset.

I tillegg omfattes annen risikomessig og økonomisk underordnet produksjon/virksomhet enn angitt i forsikringsbeviset, som samlet ikke overstiger årlig brutto omsetning på *kr 50.000*.

8.3 Når forsikringen gjelder

Forsikringen omfatter skade som konstateres i forsikringstiden.

8.4 Hvor forsikringen gjelder

Med mindre ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, omfatter forsikringen skade som konstateres i Norden. For produktansvar i henhold til lov om produktansvar (produktansvarsloven) av 23. desember 1988 nr. 104, gjelder forsikringen innen EU-/EØS-landene, dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset.

8.5 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for person- og tingskade som sikrede pådrar seg etter gjeldende rett i Norden, med mindre ikke annet fremgår av forsikringsbeviset.

Forsikringen omfatter ikke rent formuestap.

8.6 Definisjoner

Som personskade anses fysisk skade på person, inklusive sykdom, psykisk skade og dødsfall som følge av personskaden.

Som tingskade anses tap av eller fysisk skade påført fast eiendom eller løsøre, herunder dyr eller når elektronisk lagret informasjon går tapt. Formuestap som er en direkte og påregnelig følge av tingsskaden anses også som tingskade.

Som rent formuestap skal forstås økonomisk tap som ikke er en følge av eller står i sammenheng med skade på person eller ting.

8.7 Unntak fra dekningen

8.7.1 Forsettlig fremkallelse av skade

Forsikringen omfatter ikke sikredes ansvar for skade dersom sikrede har fremkalt forsikringstilfellet forsettlig jf. forsikringsavtaleloven § 4-9.

8.7.2 Kontraktsansvar

Forsikringen omfatter ikke ansvar som kun bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti.

Som kontraktsansvar anses herunder, men ikke begrenset til:

- Ansvar som går utover hva som følger av alminnelig erstatningsrett, men som sikrede ved kontrakt, avtale eller garanti likevel har påtatt seg å bære.
- Ansvar som sikrede endelig må bære fordi han har gitt avkall på sin rett til regress.
- Ansvar for skade eller tap som skyldes at sikredes ytelse eller kvalitet i henhold til kontrakt eller avtale har blitt forsinket eller uteblitt.
- Ansvar for skade på sikredes egen leveranse, arbeid eller entreprise, når skaden voldes før endelig overlevering eller skyldes feil eller mangler som

forelå ved overlevering.

8.7.3 Ansvar som byggherre eller entreprenør

Forsikringen omfatter ikke tingskade som den sikrede kan bli erstatningsansvarlig for i egenskap av byggherre eller entreprenør etter forurensningsloven eller andre naboettslige regler ved bygge-, anlegg- og installasjonsarbeider.

Med byggherre skal forstås den som bestiller, kjøper eller er oppdragsgiver for oppføring av bygge- og anleggsarbeider. Med entreprenør skal forstås en selvstendig oppdragstaker som påtar seg å utføre arbeid.

8.7.4 Ansvar som eier og bruker av skog og skogsbilvei

Forsikringen omfatter ikke sikredes rettslige erstatningsansvar i egenskap av eier/driver av skog og skogsbilvei.

8.7.5 Skade ved graving, sprengning med mer

Forsikringen omfatter ikke erstatningsansvar for skade på ting oppstått ved gravings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivningsarbeider.

8.7.6 Miljøskade

Forsikringen omfatter ikke miljøskade.

Med miljøskade forstås skade påført omgivelsene av sikredes virksomhet som følge av:

- forurensning av vann, herunder grunnvann
- endringer av grunnvannsnivået
- luftforurensning
- landforurensning
- larm og bråk
- vibrasjoner eller andre lignende rystelser
- sprengningsnedfall

- graving, utgraving, spunting, peling, tilfylling eller lignende arbeider.

Dette unntaket gjelder ikke skade som skyldes en plutselig og identifiserbar årsak.

8.7.7 Motordrevet kjøretøy og båt

Forsikringen omfatter ikke skade forårsaket av eller skade som oppstår på:

- motordrevet kjøretøy hva angår skade som dekkes av den obligatoriske trafikansvars- forsikringen, eller som hadde blitt dekket dersom slik ansvarsforsikring hadde blitt tegnet.
- luftfartøy, båt eller droner.

Ovennevnte unntak gjelder uansett hva slags eier- eller brukerforhold sikrede har til gjenstanden – f.eks. om sikrede er eier, bruker, fører, pilot, utleier eller leietager o.l.

8.7.8 Skade på egen eiendom

Forsikringen omfatter ikke skade på sikredes egen eiendom samt på eiendom som tilhører sikredes familie.

8.7.9 Ting som leies, transporteres etc.

Forsikringen omfatter ikke skade på ting som sikrede eller noen på hans vegne:

- leier, leaser, låner eller bruker
- transporterer
- løfter eller oppbevarer
- oppfører eller demonterer
- behandler for serietilvirke, bearbeider eller monterer, dersom skade har rammet et enkelt eksemplar
- har mottatt for videresalg

8.7.10 Yrkesskade eller -sykdom

Forsikringen omfatter ikke ansvar for personskade, sykdom, eller belastningslidelser som rammer noen som er eller har vært ansatt hos sikrede når skaden, sykdommen eller belastningslidelsen er forårsaket i arbeidsforholdet.

8.7.11 Manglende virkning

Forsikringen omfatter ikke skade som skyldes at et kjemisk eller farmasøytisk produkt ikke har virket etter sin hensikt eller har hatt sin tilsiktede effekt, med mindre årsaken er en ren produksjonsfeil.

8.7.12 Tilbakekallelse av levert produkt

Forsikringen omfatter ikke kostnader i forbindelse med reklamasjon, tilbakelevering, reparasjon, gjenoppretting, ombytte, fjerning, tilbakekallelse eller inndragning av levert produkt.

8.7.13 Helsefarlige produkter

Forsikringen omfatter ikke personskade som er forårsaket av:

- Asbest
- Genetisk modifiserte organismer (GMO)
- Elektromagnetisk stråling (EMF)

8.7.14 Skade som skyldes mugg/sporer

Forsikringen omfatter ikke skade som er en direkte eller indirekte følge av mugg eller sporer.

8.7.15 Skade som skyldes smittsomme sykdommer

Forsikringen omfatter ikke skade som skyldes spredning av smittsomme sykdommer, soppinfeksjoner, prioner og bakterielle infeksjoner på husdyr og omgivelser.

8.7.16 Dagbøter, straffebøter ol.

Forsikringen omfatter ikke dagsbøter, straffebøter, punitive damages, exemplary damages eller andre liknende betalingsforpliktelser av straffelignende karakter.

Forsikringen omfatter heller ikke ansvar for ikke-økonomisk tap etter skadeserstatningsloven § 3-5 og § 3-6 eller

tilsvarende lovgivning i andre land der erstatningsansvar pådras.

8.7.17 Erstatningsansvar overfor familie

Forsikringen omfatter ikke erstatningsansvar overfor ektefelle/samboer, foreldre/svigerforeldre, søsken, barn/stebarn/fosterbarn, samt ektefelle og samboere av dem som er nevnt.

Det er familieforholdet på det tidspunkt skaden forvoldes, som legges til grunn.

8.8 Forsikringssum og serieskade

8.8.1 Forsikringssum

Ved ethvert skadetilfelle er forsikringsforetakets ansvar begrenset til å betale erstatning, herunder saksomkostninger, utrednings-, rettergangs- og voldgiftsutgifter, begrenset til den avtalte forsikringssummen som er angitt i forsikringsbeviset.

Den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset, gjelder for alle person- og tingskader sammenlagt som konstateres i løpet av forsikringsperioden.

8.8.2 Serieskade

Dersom det konstateres flere skader eller tap som følge av en og samme årsak, skal disse skader eller tap anses som ett skadetilfelle.

Ved beregningen av erstatningen skal samtlige av disse skadene eller tapene henføres til den forsikring som gjaldt da den første skaden eller tapet ble konstatert.

Erstatningen er begrenset til den forsikringssum som gjaldt da den første skaden eller tapet ble konstatert.

8.9 Egenandel ansvar

I erstatningsoppgjøret trekkes egenandel som fremgår av forsikringsbeviset.

8.10 Melding/behandling av krav

Skade kan meldes på:
www.landkreditt.no/forsikring,
skade@landkreditt.no eller på
telefon nr. 23 00 08 00.

8.10.1 Melding av skadetilfellet

Når sikrede får kunnskap om et forsikringstilfelle, har sikrede plikt til å melde fra om dette til forsikringsforetaket uten ugrunnet opphold og senest innen ett år, jf. meldefristen i henhold til forsikringsavtaleloven § 3-1 pkt. d og § 8-5 første ledd som angitt i forsikringsbeviset. Sikrede må ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle med skadelidte uten forsikringsforetakets skriftlige samtykke.

Dersom sikrede ønsker å oppnevne egen advokat, dekkes slike advokatutgifter bare dersom forsikringsforetaket har gitt sitt skriftlige forhåndssamtykke til oppnevningen. Det dekkes kun rimelige og nødvendige omkostninger.

8.10.2 Plikt til å gi opplysninger

Sikrede og forsikringstakeren har plikt til – uten økonomisk kompensasjon – å gi forsikringsforetaket de dokumenter og andre opplysninger som kan være av betydning for å vurdere erstatningskravet og forsikringsdekningen.

8.10.3 Plikt til å undersøke

Sikrede og forsikringstakeren har plikt til – uten økonomisk kompensasjon – skriftlig å bekrefte mottak av det fremsatte krav, iverksette undersøkelser som kan være av betydning for å undersøke det fremsatte kravet, som kan gjennomføres hos sikredes respektive virksomheter eller kontorlokaler.

8.10.4 Dokumentasjonsplikt

Sikrede skal i rimelig omfang bidra med å fremskaffe oppdragsbekreftelse, konstruksjonstegninger, produksjonsplaner, resepter, beskrivelser, instruksjoner, leveringsavtaler, bruksanvisninger, garantier og lignende dokumenter som kan være av betydning for å utrede forsikringstilfellet.

8.10.5 Forsømmelse av sikredes plikter

Dersom sikredes plikter etter pkt. 8.10.1 – 8.10.4 nevnt ovenfor ikke overholdes, kan det medføre at forsikringsforetaket helt eller delvis kan fritas for sine forpliktelser i henhold til forsikringsavtalen.

Dersom den skadelidte fremsetter sitt krav direkte mot forsikringsforetaket i henhold til forsikringsavtaleloven § 7-6, har forsikringsforetaket ved slike forsømmelser som nevnt i forsikringsvilkårene ovenfor i pkt. 8.10.1 – 8.10.4, rett til regress mot den sikrede for alle kostnader forsikringsforetaket har hatt i forbindelse med utbetalingen til den skadelidte.

8.10.6 Rettssak, tvist etc.

Dersom det varsles eller innledes rettslige skritt mot sikrede, skal den sikrede umiddelbart melde dette til forsikringsforetaket. Sistnevnte utpeker om nødvendig en prosessfullmektig og gir denne instruksjoner.

Den sikrede og forsikringstakeren har plikt til – uten økonomisk kompensasjon – å bistå i prosessen med f.eks. å frembringe vitner eller ekspertuttalelser fra sine egne ansatte.

Dersom sikrede ikke godtar forsikringsforetakets oppnevning av prosessfullmektig og ikke godtar de gitte instruksjoner, er forsikringsforetaket fritatt fra ansvar for rettergangskostnader eller voldgiftskostnader som den sikrede forpliktes til å betale som følge av tvisten,

såfremt ikke kostnadene uansett ville ha påløpt.

8.10.7 Forsikringsforetakets forpliktelser

Dersom det fremsettes erstatningskrav mot sikrede som er omfattet av forsikringen og som overstiger den avtalte egenandelen, påtar forsikringsforetaket seg å:

- Utrede om erstatningsansvar foreligger for sikrede
- Forhandle med kravstiller
- Prosedere sikredes sak for domstolene eller føre saken ved voldgift og derved betale de omkostninger ved domstolen eller voldgiftsretten som sikrede idømmes eller forpliktes til å betale og som sikrede ikke kan kreve erstattet av motparten eller andre.
- Betale den erstatning som sikrede er forpliktet til å betale.

Forsikringsforetaket forplikter seg også til å betale rimelige og nødvendige redningsomkostninger, med unntak av tap som pådras i henhold til de generelle plikter om tapsbegrensningsplikten i erstatningsretten.

Forsikringsforetaket har rett til å benytte og instruere en tredjepart som utreder, forhandler eller behandler av kravet/saken som nevnt ovenfor.

8.10.8 Minnelig oppgjør – forlik

Forsikringsforetaket er fri for ansvar som gjelder krav eller annen betalingsanmodning som den sikrede uten forsikringsforetakets skriftlige samtykke ettergir eller betaler, dersom ikke kravet eller betalingsanmodningen var hjemlet i lov eller rettspraksis. En endelig bindende rettsavgjørelse ved dom angående sikredes rettslige ansvar skal anses for å være samtykke til å godta kravet eller betalingsanmodningen.

Den sikrede er – dersom forsikringsforetaket ønsker det – pliktig til å medvirke til et

minnelig oppgjør med kravstiller. Er forsikringsforetaket villig til å betale innenfor rammen av forsikringsavtalen et minnelig oppgjør med kravstiller ved forlik, er forsikringsforetaket fri fra ytterligere forpliktelser som følge av kravet mot sikrede.

8.10.9 Regress

Dersom forsikringsforetaket utbetaler erstatning som følge av at sikrede er erstatningsansvarlig, trer forsikringsforetaket inn i eventuelle krav sikrede har mot skadevolder.

Forsikringsforetaket forbeholder seg retten til å kreve regress også av sikredes egne ansatte der dette kan hjemles i skadeserstatningsloven § 2-3.

9 Rettshjelp

9.1 Hva forsikringen dekker

Forsikringen dekker rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner når sikrede, i egenskap av å være eier eller bruker av landbruksvirksomhet, er part i tvist relatert til forsikret landbruksvirksomhet eller annen virksomhet angitt i forsikringsbeviset.

I tillegg dekkes rettshjelp som utøver av annen risikomessig og økonomisk underordnet produksjon/ virksomhet enn angitt i forsikringsbeviset, som samlet ikke overstiger årlig brutto omsetning kr 50.000. Tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft.

9.2 Utgifter til rettsbehandling

Forsikringsforetaket dekker utgifter til:

- sakkyndige som er oppnevnt av retten
- andre sakkyndige såfremt utgiftene er godkjent av forsikringsforetaket
- vitner ved hovedforhandling og bevisopptak

Forsikringsforetaket dekker ikke:

- idømte saksomkostninger
- rettsgebyr i ankeinstans. Dette gjelder også ved bruk av andre rettsmidler.

Saksomkostninger

Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Saksomkostninger ved forlik

Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjenning fra forsikringsforetaket dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjenning fra forsikringsforetaket går tilkjente saksomkostninger i dommen til fratrukk i erstatningen.

9.3 Hvilke domstoler tvisten må høre inn under

Tvisten må høre inn under meklingsinstitusjoner med begrenset domsmyndighet, jf. domstoloven § 1 annet ledd eller alminnelige domstoler, jf. domstoloven § 1 første ledd. Dersom saken føres for særdomstol, jf. domstoloven § 2, men kunne vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel rettshjelpsutgifter.

Jordskifteretten likestilles under rettshjelpsvilkårene med de alminnelige domstoler.

9.4 Forsikringssum og egenandel

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 150.000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpsforsikring i forskjellige forsikringsforetak, eller om den/de forsikrede har rettshjelpsdekning under flere forsikringer i ett eller flere

forsikringsforetaket.

Uforsikrede parter holdes utenfor ved erstatningsberegningen.

Erstatningen er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av forsikringsforetaket på forhånd. Egenandelen er kr 10.000, med tillegg av 20 % av det overskytende beløp. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

9.5 Forsikringen dekker ikke

1. tvist der tvistegrunnlaget har oppstått før forsikringen trådte i kraft.
2. tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv utenom driften av den forsikrede eiendom eller som produsent under forsikret produksjon/virksomhet
3. tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, bodeling, oppløsning av det økonomiske felleskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker
4. tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom eller leilighet
5. tvist i saker hvor sikrede er part i egenskap av å være selger av bolig/eiendom og sikrede har tegnet eierskifteforsikring på denne
6. tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs eller akkordskyldner
7. tvist i egenskap av eier, fører eller bruker av motorvogn, arbeidsmaskin eller båt.
8. straffesak eller tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side
9. tvist som har sammenheng med forhold til arbeidstakere, vikarer eller personer som er arbeidstaker i annen virksomhet, men som utfører oppdrag for sikrede.
10. tvist som gjelder skatte- og avgiftssaker
11. tvist som gjelder patent- og immaterielle rettigheter
12. ærekrenkelsessak eller sak om erstatningsplikt etter skadeserstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkinger), § 3-5 (oppreisning) og § 3-6 (krenking av privatlivets fred)
13. ekspropriasjonssak eller skjønnsak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom
14. tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandling, unntatt fra dekning.
15. rettskjøp utgifter for juridiske personer som dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelse eller lignende - herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede
16. tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige
17. tvist mellom mor-/datterselskaper eller mellom virksomheten og virksomhetens eiere
18. tvist i saker om personskade, før det fra motpart eller motparts forsikringsforetaket, foreligger skriftlig avslag om å dekke sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand. Likevel dekkes utgifter i saken etter saksanlegg, hvor saksomkostningsspørsmålet avgjøres av retten i henhold til tvistelovens bestemmelser. Dette gjelder også ved voldgift.

19. utgifter pådratt før tvist er oppstått

9.6 Behandling av rettshjelpssaker

Skademelding

Vil sikrede søke om å få dekket utgifter til juridisk bistand under rettshjelpsforsikringen, skal forespørsel/krav snarest meldes til forsikringsforetaket og senest et år etter at advokat ble kontaktet. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling, regnes fristen for melding til forsikringsforetaket fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet.

Valg av advokat

Forsikringsforetaket har rett til å velge advokat som etter sakens art og sikredes bosted, eller forhold ellers, passer for oppdraget.

Sikredes plikter

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn. Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan forsikringsforetaket kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Informasjon, dokumentasjon og salær

Forsikringsforetaket kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere forsikringsforetaket om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har

forsikringsforetaket den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Før endelig oppgjør foretas, skal forsikringsforetaket ha oppdragsbekreftelse, timeliste, spesifisert salæroppgave og dokumentasjon for at

egenandel er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske advokatforening.

10 Naturskade

For naturskade gjelder følgende begrensninger og tillegg:

10.1 Hva regnes som naturskade

Med naturskade menes skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteorittnedslag, jordskjelv og vulkanutbrudd.

10.2 Spesielle bestemmelser om Naturskade

- a. Ved tinglyst erklæring etter naturskadeloven § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade og utgiftene til utbedring av byggverk er 60 % eller mer av gjenoppføringsprisen, omfatter forsikringen økningen av skadeomfanget som erklæringen medfører
- b. Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang
- c. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers
- d. Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last
- e. Forsikringsforetakenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jf.

naturskadeforsikringsloven § 3 annet ledd. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

Er det tvil om: a) Det foreligger naturskade. b) Det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer. c) Betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter naturskadeerstatningsloven § 6 er til stede kan sikrede eller forsikringsforetaket forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens naturskadefond. Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.

10.3 Skadeoppgjør

Gjøres opp i henhold til kapittel 6.

10.4 Egenandel

Egenandel er den som departementet til enhver tid har bestemt ifølge lov om naturskadeforsikring. Egenandel er angitt i forsikringsbeviset.

11 Byggeforsikring

11.1 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på forsikringsstedet, og for bygning under oppføring eller bygningsdel som ikke befinner seg hos produsent.

11.2 Hva som er forsikret

Bygg angitt i forsikringsbeviset under oppføring/ombygging, herunder:

- tilhørende materialer
- brakker, lagerskur og containere på byggeplassen som eies av forsikringstaker.

I tillegg omfattes:

Brakker, lagerskur og containere som lånes eller leies og som forsikringstakeren skriftlig har påtatt seg forsikringsansvar for, med inntil kr 50.000.

11.3 Hvilke tap, skader og utgifter som dekkes

Vilkår inkludert erstatningsregler som på driftsbygning gjelder, i tillegg til Sikkerhetsforskrifter angitt i forsikringsbevis del 2.

I tillegg dekkes:

- tyveri fra brakker med faste yttervegger og fra containere med gulv, vegger og tak av stål
- bruddskade og skade som følge av hærverk på glass montert i ramme, under transport til byggeplassen, lagring på byggeplassen og ved innsetting

Etter erstatningsmessig skade dekkes også tapt husleieinntekt og tap ved at egen bygning ikke kan brukes, herunder forsinket konvertering av byggelån, i den perioden byggetiden blir forlenget som følge av skaden.

11.4 Skader som ikke dekkes

Vilkår som på driftsbygning gjelder, i tillegg til Sikkerhetsforskrifter angitt i forsikringsbevis del 2.

I tillegg dekkes ikke:

- skade ved sprengningsarbeid på forsikringsstedet
- skade som skyldes snøtyngde, så sant ikke utvendige byggearbeider er ferdige og dører/vinduer er på plass
- skade som skyldes vind svakere enn storm, så sant ikke utvendige byggearbeider er ferdige og dører/vinduer er på plass
- avskallinger og riper på glass så sant dette ikke skyldes hærverk
- skade på glass som skyldes at innfatningen for isolerglass er utett